

Megjelenik minden vasárnap.
Előfizetési bérlet a kifejezett felmondásig fennáll.
Reklamációk: előfizetési és hirdetési ügyben a nyomdához, szerkesztési ügyben a felelős szerkesztőhöz küldendők.
Kéziratok, melyek nem adatnak vissza, legkésőbb minden kedd, apró hírek minden szerda d. e. 10 óráig küldendők be kizárólag „Muravidék” szerk. M. Sebota” címre.

Szerkesztő — tulajdonos:
KÖHAR ISTVÁN.

Postatak. számla száma: 12980.

MURAVIDEK

Murántul és Muraköz heti értesítője
Informativni tednik za Prekmurje in Medjimurje

Előfizetési ára: Belföldön negyedévre 15 Din., félévre 30 Din. egész évre 60 Din. Minden más európai államba csak előre fizetve s legalább fél évre 40 Din., egész évre 80 Din. Amerika bármely államába csak egy évre és előre fizetve két (2) USA Dollár.

Hirdetési ár □ cm-ként: Szövegközt és nyílttér 1.25 Din., rendezés 0.75 Din., apróhirdetés 0.50 Din és az illeték; többszörinél engedmény. — Hirdetéseket és előfizetéseket „Prekmurska Tiskarna” veszi fel és számolja el, s csak a nála nyugtázott vagy postatakarék útján történt fizetések ismertetnek el.

XI. Évf.

Murska Sobota, 1932. március 6.

10. Szám.

A béke előharcosai

rendszerint azok az országok, amelyek a győzőkhez tartoznak, amely országok területeket, anyagokat, értékeket, aranyat kaptak és még követelnék, amelyek ereszénye, gyomra tele van, tehát nem nélkülöznek. Nincsen más kívánságuk, mint a béke, hogy ezen nagyon jó állapotuk megmaradjon, biztosítva legyen számukra.

De, ha meggondoljuk, hogy sok olyan ország is van, amelyben a megszábot viszonyok miatt az elszegényedés, bankösszeomlás, a nem becsületes élet, rablás stb. napi renden van, sőt számuk fokozódik, ott nincsen békevág, ott másképen gondolkoznak az országok; mert ők is az európai nagy családnak egyenlően szeretett, öltöztetett, jóllakott gyermekei akarnak lenni! Ott bujtatják a pénzt a harisnyaszárba, a szalmaszákba, mert eldugják a pénzszívó hatásköréből; amely körülmény sok más oldalon fokozza az elerőtlenedést, az elégedetlenséget és a többi velejáró körjelenségeket: gyilkosságokat, rablásokat, merényleteket, amelyek mind a munkanélküliség, a pénzhány, a krízis következményei. Hiába minden szép, biztató szó, példa, szónoklat, hirdetés, propaganda stb. fölösleges.

A Briand-féle béke-organizáció végeredménye, ilyen körülmények között, éppen olyan meddő munka, mint a lefegyverkezési organizáció.

A valódi békét se X, se Y így, ahogyan eddig meg, elérni soha sem fogja, bármilyen — szerinte — lelkiismeretes politikát űz.

A pénz akkor fog magától forgalomba jönni, vissza a bankokba helyeződni, ha az egyes országok véteze, vagyona, pénze belátható időn belül meg nem szűnhet, és bankbukások nem lesznek. Ezt pedig nem lehet más uton elérni, mint ahogy Briand írja a Naplóban (bár ez kissé lassunak látszik): „Arra kell a gyermeket tanítani, hogy szeresék embertársaikat és emberek legyenek.” Más szóval ne pénzt, területet, szóval vagyont hajhászó, másokat szegénységre juttató

egyénei az emberiségnek, hanem humánusak, emberek legyenek.

„Európa nem maradhat meg az egoizmusban” (Briand). „A békeorganizációt ki kell terjeszteni egész Európára” (Briand).

Ha a gyerekek között elégedetlenség van, mindig meg lehet állapítani annak okát. Így van ez a népeknél is.

Ezeket az okokat kell megszüntetni!

Az egyik elvette a másik kenyerét, babaruháját. A gyerekek között az igazi békét sem szerződésekkel még kevésbé büntetéssel, sem a kezek lábak lekötésével (a lefegyverzéssel) nem lehet helyre hozni, mert az ellenszenv ezzel csak fokozódik, hanem csakis jószággal, szeretettel, azzal, hogy szép szerével adja vissza a másik gyerektől elvett babaruhát, kenyeret stb.-t. Akkor nem kell megkérdezni a volt harcosokat, a hadi rokkantakat, hogy akarnak-e békét biztosítani a gyermekek számára? Akkor nem kell

a békét fegyverrel, szerződésekkel biztosítani, mert a gyermekek egyike sem fogja magát megrövidítettnek érezni, s összetartóan fogják játszani kisdud játékukat. A pénz is a bankba, forgalomba fog jönni. A bizalom és az igazi béke is magától jön meg.

Ellenben, ha csak egyetlen egy lesz, aki nem kapja vissza elvett kenyerét, babaruháját, a civódás, a verekedés nem fog megszűnni. Ha a többi bele is kezd a játékba, a játék nem lesz teljes. Annak az egynek a hiányát a többi mind megérzi és megáll a játék mindenben, a gyárakban, a kereskedelemben, a pénzforgalomban. A bajok megszorodnak, a krízis oda vezet, hogy az akinek kívánsága nem teljesedik, erőszakkal veszi vissza a kenyér szeletét, a babaruháját. Kész a háború, a pártoskodás. A fő és egyedüli ok: Nem kapta vissza azt, ami a régi, igazi békében, — amidőn még szépen együtt játszottak — az övé volt.

Vu-Sungot a japánok elkeseredett harcokkal szombaton délután elfoglalták.

A japán főhadiszállástól kiadott jelentés szerint a japánok Kiang-Vangot teljesen elfoglalták.

Attól tartanak a sanghai idegen kolóniában, hogy a Japán a csapatpótlásait a nemzetközi telepen fogja majd a partra szállítani, annak ellenére, hogy négy hatalom ez ellen tiltakozott.

A kínaiak vesztesége 2-3 ezer ember (75 ezerből). A japánok száma az ütközet első napjaiban 25 ezer volt. A veszteség ismeretlen. Debuti amerikai japán nagykövet közölte Stimson külügyi államtitkárral, hogy a ja-

pán kormány szívesen megtárgyal minden békejavaslatot és amely a Sanghai körüli semleges zóna felállítását is célozza akkor, ha a japán csapatok kiszorították a kínaiakat Sanghai területéről! A félhivatalos körök pedig úgy vélik, hogy a japánok döntő győzelme után a nagyhatalmak ismét közvetítő javaslatokat fognak tenni a háború beszüntetésére és egy semleges zóna felállítására, amelyet — a város körül — nemzetközi csapatok szállnának meg s így az összeütközések veszélye a japán és kínai csapatok között teljesen megszűnne.

Politikai hírek.

Belföld.

A király Őfelsége elrendelte, hogy a királyi civil listából 4 (négy) millió dinárt töröljön a kormány. Ezzel az összeggel tehát az új költségvetés lesz kisebbítve. A király ezen intézkedése a képviselőházban nagy meglepedést keltett.

A képviselőház az 1932-33 évi költségvetést tárgyalja. Az új

költségvetés a pénzügyi bizottság javaslata szerint 1810 millió Din. leszállításával 11 milliárd 400 millió Din. lesz. Ebből adókból 8 milliárd 762 millió 518 ezer 26 Din. lesz behozandó. Ezzel kapcsolatban a hivatalnok fizetések 5-11%-ig lesznek leszállítva.

Külföld.

Az angol külügyminiszter bejelentette, hogy: — Anglia a jóvá-

tételek és háborús adósságok teljes törlesztését kívánja. Egy interpellációra válaszul, amely Angliának a jóvátételi kérdésben elfoglalt álláspontjára vonatkozott, Sir John Simon kijelentette, hogy az angol kormány a júniusra tervezett lausannei konferencián a jóvátételi és háborús tartozások teljes törlesztését fogja indítványozni. Az angol kormány a konferencia összeülése előtt nem kíván külön megállapodásokat kötni más hatalmakkal, mert nem akarja korlátozni cselekvési szabadságát.

A középeurópai államok konferenciája. A Budapesten megkezdett konferenciát Brünneben folytatták. Ausztria, Csehszlovákia, Magyarország, Lengyelország, Jugoszlávia és Románia részéről vagy ötven delegátus vett részt a második ülészen. Most csak arra szorítottak, hogy sürgős felszólítást intézzenek a középeurópai államok kormányaihoz, a gazdasági együttműködés megvalósítása érdekében. A többség álláspontja az, hogy a középeurópai államok nem várhatnak, amíg Franciaország és Németország egymásra talál. A határozati javaslat végül nem zárja ki, hogy más államok, mint például Francia-, Olasz- és Németország ne csatlakozhatnának.

A német kormány új szükségrendelete. A rendelet értelmében a kormány döntő befolyást biztosít magának az összes bankoknál s a maga hatalma alá rendelte őket. Ez fontos újítás Középeurópa gazdasági életében.

Tardieu bemutatkozása után vad verekedés volt a francia kamrában. Egy kommunista képviselő támadása, — aki imperializmussal vádolta Franciaországot, amit a távol Keleten akar gyakorolni — nagy felháborodást okozott, a képviselők egymásnak rohantak, az elnök kénytelen volt az ülést felfüggeszteni s a karzatokat kiüritetni. Hasonló intézkedésre a francia kamara történetében még nem volt példa.

Magyarország Romániával és Jugoszláviával agrártárgyalásokat kezd Beogradban. Az agrár államoknak nagy gondot okoz a mezőgazdasági termények értékesítése, nemcsak azért, mert egymás ellen konkurrálnak, hanem azért is, mert többé-kevésbé ugyanazonokon a piacokon egyidőben jelennek meg különböző cikkeikkel. Azért kezdtek most tárgyalásokat, hogy nem lehetne e közös platformon dolgozni ezen a téren? Mind a

három állam illetékes tényezői a legnagyobb készséggel és kész programmal igyekeznek a hasznos tervet megvalósítani Beogradban.

A leszerelési értekezlet általános vitája befejeződött. A teljes ülések befejeződtek s már csak a főbizottság maradt munkában. Az ülés végén Henderson elnök beszédet mondott, amelyben megállapította a vita lényeges eredményeit. Henderson reméli, hogy a leszerelési értekezlet eredményes lesz, mert már szilárd alapon lehet tárgyalni s a tilalmak majd nem maradnak papíron.

Németország. A Reichstag minapi ülésén példátlan viharok és botrányok voltak, amelyeket a nacionalisták vezérei okoztak. Dr. Göbbels nacionalista vezér beszéde során nemcsak a kormányt támadta, hanem még Hindenburgot, a birodalmi elnököt is megsértette. Ezért a képviselőt az ülésről ki is zárták. A nacionalista párt illetlen viselkedése a német kormány helyzetét még jobban megerősítette s Hindenburgnak birodalmi elnökké való megválasztását még valószínűbbé tette.

Franciaország. Az új Tardieu kormány a törvényhozás mindkét háza előtt bemutatkozott. A kormánynyilatkozat szerint az új kormány az előbbi Laval kormány politikáját kívánja folytatni s megejtíti a költségvetés megszavazása után az új választásokat. Bergery képviselő nagy beszédében a békeszerződés revízióját követelte. A francia kamara 309 szavazattal 262 szavazat ellenében bizalmat szavazott a kormánynak.

Románia. A bukaresti képviselőházban a minap egy gyűlésen botrányos verekedés volt. Két képviselő sértegette egymást, majd összeverekedtek. Mares kormányparti képviselőt Popovicu volt pénzügyminiszter arcul verte, azután pedig legazemberezték egymást. A botrányos jelenetek az úttörvény miatt robbantak ki.

Az angol király a leszerelésről és a világ jólétéről. Az angol király fogadta a canterbury egyházi konvenció tagjait, akik nála hódolatként mutatták be s hosszabb választ olvasott fel nekik. Válaszában az angol birodalom uralkodója kijelentette, hogy osztozik az egyház buzgó és reménykedő imájában a genfi leszerelési konferencia sikerét illetően és meg van győződve arról, hogy az angol birodalom összes kormányai mindent elkövetnek, hogy a leszerelés legnagyobb mérvű keresztülvitelét biztosítsák. Hangoztatta továbbá a király az egyes nemzetek köteleességét a gazdasági rekonstrukcióval kapcsolatban a népek közösségének többi tagja iránt. Kijelentette végül, hogy: „A világ jóléte és az angol birodalom jóléte ugyanazonokon a tényezőkön alapul és egymástól teljesen elválaszthatatlan.”

Irországban a köztársasági párt győzött a választásokon. Irországban most folytak le a parlamenti választások. De Valera köztársasági pártja már 67 mandátum fölött rendelkezik, ez a párt pedig az Angliától való teljes elszakítást követeli.

A légrádi takarékpénztár csődügye.

A csákovcei törvényszék tanácsa tárgyalta ezt a szomorú ügyet. A tárgyaláson Cezárec Zvonko volt az elnök. A csőd-tömegmondnok Reményi Zoltán dr. bejelentette a szakértők eddigi munkáját, akik úgy számították ki a hitelezők követeléseit, hogy az u. n. első és másodosztályú hitelezők pénzüik $\frac{1}{5}$ — $\frac{1}{6}$ részét, tehát kb. 15—20 százalékát megkapják, de a többire semmi se jut. Ez a takarékpénztár már öthat évvel ezelőtt rosszul állott, s most már a passzívák összege hárommillió dinárra nőtt. 1925-ben is volt negyedmillió adóssága már, amelyre fedezet nem volt.

Friedfeld Norbert volt az igazgató, aki a tkpénztár könyveit nemcsak hogy hanyagul vezette, hanem gyanus, nagy veszteséggel járó üzleteket kötött; mondják a szakértők.

Érthető, hogy Friedfeldet le tartóztatták és vizsgálati fogságba helyezték. A családja a szabadon bocsátását kéri, de a 3 millióval szemben eredménytelenül csak 80.000 dinár óvadékot ajánlott fel.

Most már 250 ezer dinár óvadékot ajánlott, de ezzel is elutasították. Fellebbezés folytán a noviszádi feljebbviteli bíróság elé került az ügy, onnan is azt a választ kapták, hogy Friedfeld nem bocsátható szabadlábra.

Csendőrségi sortűz a pacsai vásáron.

Zalamegyében, Pacsa községben a minap, egy csütörtökön, vásár volt, amely alkalommal egy igen sajnálatos eset történt. A vidéken folytak az adóbehajtások s a zalaegerszegi adóosztály lefoglalt két zalaeszentmihályi gazdánál hét darab szarvasmarhát, amelyeket a pacsai országos vásárra hajtatott, hogy ott eladhatók legyenek. A vásáron összejött tömeg az eseten valamely módon; — állítólag izgatás folytán — felbőszült, s oly magatartást tanúsított a hivatalos közegekkel és a csendőrséggel szemben, hogy a ki-rendelt karhatalom kénytelen volt fegyverét használni s a tömegre löni. A csendőrség sortűznek két halálos áldozata s három súlyos sebesültje lett. Nagyon sajnálatos, hogy a egyik lövés egy 20 éves fiatal legényt, Kármán Józsefet érte, ki vásárlással volt elfoglalva, vagyonos szülők gyermeke, kiknek adótartozásuk sincs s az egész szomorú esethez egyáltalán semmi köze nem volt. A második áldozat egy pótrétei 23 éves legény. A három súlyos sebesültet a zalaegerszegi kórházban ápolják.

Az eset nagy feltűnést keltett, szigorú vizsgálat indult s még a parlamentben is szóvá tették az ellenzéki

képviselők az esetet. A magyar belügyminiszter szigorú vizsgálatot rendelt el, különösen a jogos fegyverhasználat kérdésére vonatkozólag.

A szerencsétlen áldozatokat nagy részvétel temették el. — Pacsán már lecsillapodott az igealom.

HIREK.

HETI NAPTÁR

1931. MÁRCIUS hó 31 nap. 10 hét.

A hét napjai	Róm. kath.	Protestáns
6 Vasár.	B. J. Laci.	B. J. Gott
7 Hétfő	A. Tamás	Tamás
8 Kedd	Ist. János	Zoltán
9 Szerda	Franciska	Franciska
10 Csüt.	40. vértan.	Olimpia
11 Péntek	Szilárd	Aladár
12 Szomb	I Gerg. p.	Gergely

Vásárok:

7. Murszka Szobota, 10. Hodos, Nedelišče.

Kereskedelmi árak:

100 kg.	Buza	Din.	160—
"	Rozs	"	140—150
"	Zab	"	180—
"	Kukorica	"	130—140
"	Köles	"	110.—
"	Hajdina	"	130—
"	Széna	"	80—110
"	Bab cseres.	"	225—230
"	Vegyes bab	"	130.—
"	Krumpli	"	50—65
"	Lenmag	"	—
"	Lóhermag	"	—
Bika	2.50	3.—	4.— 5.—
Üsző	2.50	3.—	4.— 4.50
Tehén	1.	2.—	—
Borju	—	5.—	5.50
Sertés	—	—	6.50
Zsir I-a	—	16.—	18.—
Vaj	—	—	28.—
Szalonna	—	10.—	12.—
Tojás 1 drb.	—	—	0.50

Valuta:

100 Doll. (USA) adnak itt	557.5	Din-t
100 Kandai Doll.	3700	"
100 Scihl. (Bécs)	700	"
100 Frankért (Páris)	218	"
100 Liráért	290	"
100 Pengőért	950	"
100 Márkáért	1300	"
100 Pezoért (Urug.)	1200	"
100 Pezoért (Argen.)	800	"
100 Cseh kor.	166	"
100 Din =	9.05	svájci fr.

— **Benkó József vasárnapi körutja.** Benkó József országgyűlési képviselő néhány napra hazaérkezett Beogradból; és hogy beszámoljon a parlamentben végzett teendőiről Polanán (Vaspolonyon) kb. 50 ember előtt beszédet tartott; politikáról is szó volt. A beszéd nyomán az emberek nagy vitatkozásba merültek s élénken megbeszélték a helyzetet. Ugyanilyen beszéd volt kb. 100 ember előtt Brezovcin és még Puzsavcin is. Mindenütt nagy ünnepélyességgel fogadták Benkót. Puzsavcin megalakult egyuttal a JRKD. fiók egyesülete Bakó Károly, Sável Sándor, Sifár Pál, puzsavci és Sifár Sándor strukovci lakosok vezetésével.

— **A murszka szobotai járás népiskoláiról.** Az iskolák száma 49. Ezek közül csak 44-nek van kertje, melyek közül 20, gyümölcsös kert. Van 8 iskolának méhese. Az iskolák közül 36 épület közvetlenül iskolának épült, a többi, más épület átalakításával lett azzá. 61 terem van. A tanítói könyvtár 5157 könyvet számlál. A tanulók könyvtára 5507 könyvvel rendelkezik, ami a 7445 tanuló részére igen kevés. A tanerőkből is 12 még mindig hiányzik. Sőt még az sincsen eldöntve, hogy az iskolák kinek tulajdonát képezik. A községek-é, a járás-é vagy az államé? A felekezeti iskolák a régi tulajdonosoknál meghagyattak, de az állam kibérelte őket.

— **Autóbaleset.** Podlejszek János predanovci lakos tehenét haza felé vezette a beltinci vásárról. A tehen már korábban is egy kocsi miatt, amely elkerülte őket, oly erősen ide-oda ugrott, hogy alig bírta gazdája megfékezni. Nem sokára egy csákovcei autó jött, amelyet „S” sofför vezetett. Ettől a tehen annyira megijedt, hogy az autó előtt ide-oda rángatta Podlejszket az utolsó pillanatban pedig bele huzta az autó kerékközébe, ahol Podlejszek súlyos sérüléseket szenvedett.

— **A pánovci pyromániás nő.** Hári Péter pánovci lakos háza égni kezdett. Csak az asszony volt otthon, más senki és így az asszony egyéb dolgával lévén elfoglalva, nem vette észre, hogy valaki az udvaron járt. A keletkezett füstre azonban kiszaladt, s az udvaron egy csomó égő szalmát talált és ekkor látta, hogy a háztető sarka is ég. A kezdődő tüzet és az égő szalmacsóvét az asszony valahogyan eloltotta. Az ijedtségtől és fáradtságtól kimerült gazdaasszony bement a konyhára megnyugodni. Amde zajt hallott a szobából s gyanus ropogást, ezért hirtelen oda benyitott. Az egész szoba égett és benzin szagot lehetett érezni. Kétségtelennek bizonyult, hogy valaki azt meggyújtotta. A hóban zúzó lányomok voltak. A lányomok alapján egy leány került gyanuba, aki a kihallgatáson annyival együtt epilepsziás rohamokat kapott és tagadta a reáharánt gyanút. Az orvosi vizsgálat szerint a két nő csak utánolta a nyavalyatörést.

— **Az „Arária” csákovcei gabona kereskedelmi cég,** amint azt már annak idején megírtuk, csődbe került; annak idején a cég vezetői tagok köztül Deutsch Mária, Morandini Bálint és Scheuer Károly emeltek a vádat az ügyészség elejtette, de Deutsch Artur Eppinger Samuel és Székely Vilmos ellen továbbra is fenntartották az iratok eddigi ismeretek kibővítésére írtak.

— **A gyújtogatásra való felhívással gyanúsított Eppinger Samu** gazdag gyáros és málomtulajdonos, doinja lendavai lakost a rendőrség néhány héttel ezelőtt letartóztatta és a maribori törvényszék fogházába szállította. A további vizsgálatból és nyomozásból kiderült, miután Huzian Jován a leégett malom fűtője beismerte, hogy a gyújtogatást ő követte el, hogy

Eppinger teljesen ártatlan, és hogy a gyújtogató csak azért vádolta ilyen súlyosan, mert Eppinger őt az állásából elbocsátotta. Minden letartóztatottat Huziánt kivéve — szabadon bocsátottak.

— **A goromba adós.** Kodila Alekszandernek D. tartozik és ezért Kodila elment hozzá, hogy járandóságát megkapja. E helyett azonban D. minden hálaérzetet félre téve úgy kilökte Kodilát, hogy arcát, kezét a jégben felhasította és erős zuzódásokat is szenvedett. Majd megtanítják tisztességre.

— **Lábtörés.** Vidékünkön lakó Zvér Stefan a malomba ment, de oly rosszszul lépett, hogy teljes lábtörést szenvedett.

— **A vörheny (sariah)** vidékünkön ismét kitört. Az óvintézkedések újból megtétettek s remélhető, hogy a ragály terjedése ezáltal meg lett akasztva.

— **Alkohol fogyasztási tilalommal** lett sújtva, de ezzel lesz javítva Bokán Mihály murszka szobotai asztalos, akinek másfél évig kocsmába menni nem szabad.

— **A murszka-szobotai kórházba** annyi vakbélgyulladásos beteg lesz szállítva, hogy már már, azt a gyanút kelti, hogy valamilyen fertőző anyag vagy béléféreg fészkelte be magát a vakbélbe. A sok vakbélgyulladás úgy tűnik fel, mintha ragályos lenne.

— **A Kolo jugoslovanskih sester** kérésre több pár cipőt kapott a „Bata” cipőgyártástól szegény gyermekek részére.

— **A panovci tűz.** F. gazdasági épülete újból leégett. Senki sem volt otthon. Pár évvel ezelőtt ugyanaz az épület égett. F. azt akkor kissé kijavíttatta és még nagyobb összegre bebiztosította. Az akkori tűz alkalmával sem volt senki sem otthon.

— **Egy tűzbiztosító ügynököt** tartóztattak le a nemčavci tűz alkalmával, aki nem birt biztosítást azért kötni, mert a lakosság azt mondta: „Cseréppel fődött ház nem fog tüzet!” Másnap ezen ügynök Nemšavcin megjelent és a birtokosoknak azt hajtogatta: „Lássátok leégett a cseréppel fedett ház is, tehát biztosíttassatok. A jelzett ügynök már egyszer büntetve volt gyújtogató miatt és ezért gyanuba esett.

— **A murszka szobotai községi** ülésen el lett határozva, hogy ifjúságvédő választmányt alakítsanak és célra Szecsó Iván, Lajncsek Ferenc és Rituper Alajos lett megválasztva.

— **Tanítók.** Trdkovára Miklavčič Antun igazgatónak; Puoncira Sočič Ivan Martjanciról; Vidoncira Krampas Iván Tisináról lett kinevezve, illetőleg áthelyezve.

— **Rablók.** Medzsimurjében és Sr. Bisztricén egy Josip Sárközi Horvát Kokas nevű cigány már 3 év óta bujkált. A csendőrség nem bírta elfogni. Gyakran több tagu rablóbandát alakított, amellyel faluról falura járva végezte betöréseit, rablásait és erkölcstelen merényleteit. Ez a cigány M.

Csrnci községben született, a vidékünkön nősült, s itt minden nagyobb betörésnél részt vett. Talán még emlékeznek a kanonoknál, Olajos ügyvédnél történt betörésekre. Amikor itt nem érezte biztonságban magát, átment a Muraközbe s ott új bandát gyűjtve betörték Veliki Bukovcin egy üzletbe, ahonnan 40.000 Din. értékű árut vittek el. A csendőrség a bandát elfogta, de őt (a fejét a bandának) nem bírták megtalálni; pedig 10 lépésnyire volt egy fa mögött amidőn társait kihallgatták és a csendőrök maguk között megállapították hol, kinél s milyen utak irányában fogják őt keresni. Kokas ezt mind pontosan kihallgatva egészen más irányban lopódzott mint ahol keresték; ezért nem volt eltozható Kokas. Ezután Krapinán egy parasztot rabolt ki. Seló Bisagon egy kereskedőhöz tört be, onnan 5224 Din. értékű árut lopott el Breznickohum községben 21.232 Din. értékű tárgyakat rabolt. Jelzabet-ben 16 170 Din. nyi értéket vitt magával. Kamenicán a templomba tört be onnan történelmi emlékek kelyheket oltári szentségtartókat 20 ezer dinár értékben rabolt el. Már többször büntetve is volt. Egyszer 8 évet, másszor 6 évet ült. Hogy miért követte el a rablásokat? azt felelte, hogy a többi cigány kényszerítette őt rá, különben elárulták volna. Rövid idő alatt másfélmilliónyi vagyont lopott és rabolt el. Még több cigány is lesz elfogva, akiket Kokas már eddig is elárult s még ezentul elmondani fog. A derék csendőrök vele nagyon kitüntették magukat, mert Kokas hosszabb időn át rémületben tartotta a lakosságot.

— **Öngyilkosság a maribori örvényszék épületében.** Jermec Franjo utfelvigyázót beperelték egy 175 dináros tartozásért, amelyet ő állítólag kifizetett s amelyről nyugtát is hozott magával. Ugy látszik a dolog mégis annyira felizgatta, hogy még a tárgyalás előtt a félreeső helyre ment, egy dinamit patront vett a szájába s azal felrobbantotta magát. A nagy robbanás után összeroncsolt holttestét találták meg. Az eset annyira hatott Jermec feleségére, hogy idegrohamot kapott s csak órák múlva tudták magához téríteni.

— **Véres verekedés a Mátyás-napi vásáron Beltincén.** Az ifjuság ismét gyalázatos verekedést rendezett a legutóbbi vásárkor Beltincén. Színhely a Kreszlin-féle vendéglő, azután pedig az utca volt. Előkerültek a bicskák is s egy csrenszojci fiatalember úgy oldába szurt egy másik verekedőt, hogy fél holtan vitték az orvoshoz. (Talán mégis csak a szülőknek volna kötelessége első sorban, hogy az ifjak kocsmái virtuskodását megakadályozzák.)

— **Tűzek.** Mult hó 26.-án két tűz eset volt vidékünkön. Izsakovci községben elégett Bernyák gazdának a háza és melléképületei. Csak a téglafalak maradtak meg, más minden elégett. A tűzoltók munkáját megnehezítette a vízhiány s így csak nehezen lehetett a tüzet helyhez kötni. Ez a tüzeset gyanus, azért a csendőrség

erélyesen nyomoz. — Dolja Lendava mellett a dolga vaszi (hosszuzfalusi) hegyen Hardi-féle hajlékban egyedül voltak otthon a gyerekek, közben a háznál tűz ütött ki. A szülők az erdőben voltak elfoglalva s így nagyon valószínű, hogy a tüzet a gyermekek okozták. Miután a család amugy is szegény, a kár annyival is inkább sújtja őket.

— **Tenyésmérvizsgálat** volt Murszka Szobotán amelyen Pavlin Alojz állategészségügyi felügyelő vezetett. Minden mént felvettek és tenyészvizsgálóval ellátták.

— **Bikavízit** f. hó 2.-án vette kezdetét. A járási földmives bizottság határozata folytán a szép tenyészvikák, ha fiatalok is díjazva lesznek.

— **Betöréses lopás Dolnja Lendaván.** Eddig ismeretlen tettesek mult hó 22.-én éjszaka betörték Dolnja Lendaván a Pojbics-féle vasuti vendéglőbe s azt meglehetősen megdézsmálták. A betörők elvittek a teljes trafik-készletet, három aktatáskát s körülbelül 850 dinár készpénzt. A jelek arra mutatnak, hogy a betörést a körülményekkel ismerős egyén követhette el esetleg mások segítségével. A nyomozás az ügyben megindult.

ORSZÁG-VILÁG.

— **Letartóztatott dohánytözsdés és postamester.** Szecsány községben letartóztatták Klopp Miklós tekintélyes földbirtokost és a dohány nagyáruda bérlőjét, mert az államkincstárnak háromszázezer dinárral nem tudott elszámolni. A postamester pedig kiállított egy hamis utalványt, mintha a pénz el lett volna küldve Beogradba, pedig fel sem lett adva a postára. Így a vizsgálat a csalást megállapította.

— **Sikkasztó adóinspektor.** A beográdi törvényszék hat évre ítélte Mijovics Vitomir nyugalmazott adóügyi inspektort, mert hatszázhatvanöt ezer dinárt elsikkasztott, azonkívül meg kell térítenie a kárt is.

— **A csehszlovák repülő alap vezérigazgatóját,** Müller Rudolfot Chruániban letartóztatták. A vezérigazgató már kilencszer volt büntetve csalásért s mégis sikerült bejutnia ebbe a bizalmi állásba, hol is most az alap kárára egy millió cseh koronát elsikkasztott.

— **Kézigránatokkal védekezett a végrehajtás ellen.** Brünben egy Stava nevű asztalos mesternél megjelent a végrehajtó. Az asztalosnak még a világháborúból volt két kézigránátja, ezeket elővette s az egyiket a már menekülő végrehajtó után dobta, kit a robbanás súlyosan megsebesített, a másikra ő maga ráfeküdt s azt felrobbantotta. A robbanás ereje darabokra tépte az asztalost.

— **Tragikus sors.** Megírtuk nemrég, hogy az angol tengerpart mentén elsüllyedt 60 emberrel az M. II. tenger-alattjáró hajó s összes személyzetéből csak Richard Beattie hadnagy maradt

Legujabb

TAVASZI DIVATLAPOR

kaphatók

HAHN IZIDOR papírkereskedésben
Murszka Szobota.

életben, mert a szerencsétlen napon szabadságon volt s egy temetésen kellett részt vennie. A hadnagy így megmenekült a hullámsirtól. A hadnagy a minap vasárnapon repülőgépen végzett gyakorlatokat Leuckarban. Gépjének motorja kigyulladt s a szerencsétlen tengerésziszt szénné égett.

— **A halálbüntetést be akarják hozni Ausztriában.** A borzalmas büntények oly sűrűek lettek Ausztriában, hogy szükségesnek gondolják a halálbüntetés behozatalát. Efelőtt népszavazással akarnak dönteni.

— **Szokatlan boszuállítás.** Nagy József, altiszt Budapesten, feljelentette a fiát, aki lakatossegéd s akivel haragban van, hogy ellopota takarékbetét könyvét s annak segélyével kivett a bankból 750 pengőt (7500 dinár). A pénzt azután a könyvvel együtt a tűzbe dobta és elégette. A fiu a rendőrségen azt vallotta, hogy így akart édesapján boszút állni.

— **Áprilisban tárgyalják Bécsben a Matuska pört.** A biatorbágyi és az auszriai vasuti merénylőnek a pörtét áprilisban fogják tárgyalni Bécsben vegyesbírótság előtt. A vizsgálat most azt igyekszik megállapítani, hogy mi volt az az ajánlat, amit Matuska a német és a francia kormánynak tett, egy állítólagos találmánya érdekében, amely a vasuti balesetek elhárítására szolgálna. Matuska nem-e a saját találmányának feltüntetése érdekében követte el a rettentő merényletet, hogy azokat minél jobban értékesíteni tudja? A főtárgyaláson a világ minden részéből sok tudósító jelentkezett, habár még a biztos nap nincs kitűzve.

— **Két petárda robbant Zágrebben.** A minap, pénteken hajnalban két helyen robbant fel pedárda Zágrebben. A rendőrség főleg kommunisták körében nyomoz s már eddig is többet letartóztatott.

— **A budapesti páneurópai értekezleten** résztvett jugoszláv delegáció minden tekintetben meg van elégedve a munka eredményével. A román és a jugoszláv delegáció részvétele briliáns volt. Franges Otto a jugoszláv, Manolescu a román delegációk vezetői a mezőgazdasági országok álláspontját képviselték, a magyarok a gazdasági együttműködés szükségességét hangoztatták. Felmerült az a kívánság is, hogy a gazdasági együttműködés dokumentálására iroda létesüljön.

— **A magyar-osztrák-csehszlovák gazdasági szövetség terve.** Egy prágai ujság minapi vezércikke Buresch osztrák kancellárnak ezzel a gondolatával foglalkozik s azt elképzelhetőnek tartja.

— **Magyar ember kárierje Kinában.** Sándor Hugó poprádi születésű, Budapesten nevelkedett magyar ember a világháború folyamán mint orosz hadifogoly sok szenvedés után eljutott Kinába. Itt a sors úgy felvitte dolgát, hogy ma a Bank of Indo-Chinnak, a bankjegykibocsátó intézetnek a vezetőigazgatója. Neve a kínai bankjegyeken olvasható.

— **A bányász rémes boszúja.** Egy robbantó mestert szabálytalanságok miatt Aussig város kőbányájából kibocsátották állásából. Az elkeseredett ember úgy állott boszút, hogy tíz kiló dinamont dobott a titkára. A robbanás ereje kettőjüket s még három munkást darabokra szakított, két munkást pedig súlyosan megsebesített.

— **A megőrült borbély.** Nemrég nagy riadalmat okozott Párizsban a parlament borbélyja. A szerencsétlen ember hirtelen megőrült s egy nyitott borotvával szaladgált a folyósokon s azzal fenyegette a képviselőket, hogy elvágja a nyakukat. Csak nagy nehezen lehetett megfékezni a dühöngő embert.

— **Eltemetett a hóvihar egy várost.** Amerika Kolorado államában a hegyek között a hóvihar annyira eltemette Silverden városát, hogy már három hete nem jött onnan hír. A vasutról a havat még egy hónap múlva sem lehet eltisztítani s így attól félnek, hogy a város lakossága éhen fog elpusztulni.

— **Detektív mint rablófőnök.** Prágában elopták Skalda József büntetődetektívét, mert kiderült róla, hogy már évek óta egy rablóbanda vezetője volt.

— **Közlekedési balesetek.** Angliában 1931. év folyamán összesen 181.488 közlekedési baleset történt. Az esetek közül 6685 végződött halállal.

— **Egy felirat a mozgó mezőgazdasági kiállításon.** Az egyes szakoknál szellemesen és meghatóan megszerkesztett felírásokat lehet olvasni. Így például az erdészeti szakmánál: „Az erdő az emberekhez!” — Ember, a fagyos téli éjszakákban én vagyok tüzhelyed melege, a forró nyárban én vagyok az enyhe árnyék, — házad fedele, én vagyok az ágyad, amelyen alszol, én vagyok étkező asztalod, én vagyok bölcsőd fája s majd egykoron koporsód is! — „Hallgasd meg imámat: ne pusztíts el engem!” — (Mire a gyönyörű kiállítás a mi vidékünket fogja meglátogatni, arra nálunk már alig ha lesz erdő! Még a madárnak sem lesz tanyája!)

— **Végre nagysokára az elszigetelt Angolországban is felcsapott évtizedek után a ragályos szájszáj- és körmőfájás.** Állítólag Irországból hurcálták be. Eleinte levágták a betegeket, hogy a terjedést megakadályozzák, de jobbnak bizonyult az ojtási eljárás. Beojtottak 1662 marhát, 2773 juhót és 752 sertést. A beojtottak közül csak egy tehén betegedett meg, tehát az ojtás nagyon jó eredménnyel végződött. Tanácsos lesz majd itt is azonnal ojtani a hasított körmű állatokat, ha ne talán ez évben vidékünkön is fellépne a ragályos szájszáj- és körmőfájás.

Torma.

Zenekedvelő.

— Te Samu, de kár hogy nem voltál itthon. Itt volt egy végrehajtó, olyan helyes volt; minden bizonyos nagy zenekedvelő lehet!

— Miért gondolod?

— Hát alig hogy belépett hozzánk kérlek, mindjárt a zongoránkat kezdte sácolgatni!

Veszélyes.

A gróf ur sétálni volt a kis kutyájával. Mikor haza jön, parancsot ad, hogy a kis kutya száját ki kell mosni!

— Mi történt? — kérdi ijedten az inas.

— Megharapott egy utcaseprőt!

Dicsekszik.

Kohnné dicsekszik, hogy az ő fiából minden bizonyos tanár lesz.

— Miért? — kérdi valaki, — talán arra a pályára van hajlama?

— Az nincs! — De borzasztóan szereti a hosszú szünidőket!

Egy sírfelirat.

Ezen síremléket emeltem drága nőmnek itt helyben; ki elhunyt a folyó évben. — Nyugodjál békességben te is, — meg én is!

Közgazdaság.

Kisajátítják agrár célokra az ezer hektáron felelő erdőbirtokokat. A nagy birtokok likvidálásáról szóló törvény 24. szakasza felhatalmazza a földmívelésügyi minisztert, hogy agrár célokra vegye igénybe a horvátországi gorski-kojori járás, valamint a Dráva bánság területén levő ezer hektáron felelő erdőbirtokokat. A törvény értelmében Demetrovics Juraj földmívelésügyi miniszter rendeletet adott ki, amely szerint ezeket a birtokokat agrár célokra igénybe kell venni. Az erdőbirtokokat további kezelés végett a vagyon községeknek a hatáskörébe utalja mindaddig, míg az agrár érdekeltek között fel nem osztják. A rendelet értelmében Thurn Taxis herceg, a Zichy család és a báró Auersperg-család erdőbirtokai kerülnek kisajátításra.

Az új építészeti törvény megállapítja azokat a városokat és községeket, amelyekre az építészeti törvény első részét alkalmazni kell. Az új törvény a Dráva bánság területén 39 várost állapít meg.

Utazási kedvezmények. A közlekedésügyi miniszterium a folyó évben az ország több városában tartandó kiállítások és mintavásárok látogatása céljából féláru utazást engedélyezett.

Leállítják a vonatok negyven százalékát. A jugoszláv vasutigazgatóság február 20.-ával takarékosági okokból a vonatok egy részét beszüntette. A jelenleg közlekedő vonatoknak mintegy negyven százalékát szüntették be.

Az állatkivíteli ellenőrzés. A kereskedelmi miniszterium elkészítette az állatkivitel ellenőrzéséről szóló ren-

deletet. Az új rendelet szerint — külföldre csak a központi iroda engedélyével szabad élő állatokat szállítani. Ez az iroda a külkereskedelmet fejlesztő intézet külön szerveként fog dolgozni. Egyelőre csak az Ausztriába szánt szállítmányokat kell majd ennek az irodának bejelenteni és onnan az exportra engedélyt kérni, mert jelenleg csak Ausztriával áll fenn Kontingenst megállapító szerződés, s ennek a kontingensnek keretein belül a szállítmány kedvezményes vámtarifa alá esik. A többi külföldi államok felé az élő állatok exportja további intézkedésig semminemű korlátozás alá nem esik. De ha a kormány más államokkal szintén köt ilyen kedvezményes elvámolást biztosító szerződést, akkor ott is fellép a bejelentés kötelezettsége és az engedély kikérése.

Egy újabb vegyészeti csoda. A német vegyészet egy újabb csodával gazdagította a világot. Dr. Scholler Henrik vegyész-mérnöknek sikerült felfedezni azt a módszert, amelynek segítségével fűrészporból cukrot lehet előállítani. A torneschi gyárban máris egy métermázsas fűrészporból fél métermázsas cukrot készítenek, ebből negyven kiló érjeshető. Így tehát a faipar hulladéka nagyszerűen értékesíthető. Ez a cukor nem oly tökéletes, mint az étkezésre szolgáló répából nyert cukor, de takarmányozási célra kitűnő. Ötven kiló cukor mellett nyernek még harminc kiló brikettet, ami kitűnő fűtőanyag, s ezenkívül még alkoholt is állítanak elő mint mellékterméket. Németországban ez egészen új iparágot jelent s a munkanélküliek ezreinek fog munkát és kenyeret adni. A német nagy töke már érdeklődik a torneschi gyár sikere iránt s most egymásután fognak keletkezni a Scholler-féle gyárak Németországban. A gyártási módszer még eddig féltve őrzött titok.

360 kilogrammos hizó. Egy kraljevregi földbirtokos négy hónapi hizálás után levágott egy „Cornwalder” fajból való három és fél éves apa állatot. A sertés 360 kgrt. nyomott, hossza 204 centiméter, átmérője a hasán át 216; a nyakánál 126 centiméter volt. A szalonna vastagsága 18 centiméter. Bebizonyult tehát, hogy ez a törzs a tenyésztésre alkalmas.

Utazási és vizum kedvezmények a Budapesti mezőgazdasági kiállításra. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület f. év március 17.—20. napján Budapesten negyvenedik mezőgazdasági kiállítását és vásárját rendezti, mely iránt a külföldről már is nagy érdeklődés nyilvánul meg. Ennek érdekében — *külénefele utazási és vizumkedvezményeket eszközölt ki a rendezőség, amelyeket a kiállítási igazolványok alapján bárki igénybe vehet.* A kiállítás alkalmából március hó 11.—21.-e közötti időben a kiállítási igazolvány és utlevél felmutatása mellett, *vizum nélkül lehet Budapestre utazni. A vizumot utólag 1 Pengő vizumdíj és 2 Pengő kezelési illeték, tehát*

összesen 3 Pengő lefizetése mellett lehet és kell megszerezni a kiállítás területén. Az utazást oda-menet és visszafelé egy-egy ízben 24 órára meg lehet szakítani. A külföldi vasutak közül a csehszlovák vasutak március 11.—27.-e között 33 százalékos kedvezményt, — *a jugoszláv átlamvasutak a visszautazásnál 50 százalékos utazási kedvezményt adtak,* ha az odaútazás március 13.—20, a visszautazás pedig márc. 17.—25. között történik. A román vasutak is hasonló kedvezményt nyújtottak. Az idekiállítás minden eddigi kereteken kívül még kutya kiállítással is bővül, amelyen magyar házörző-, juhász-, rendőr-, vadász- és kótorék kutyák számos fajtájú kitűnő példányokkal lesz bemutatva.

Egy új termény. Egy francia társaság egy új terményt kezd propagálni Jugoszláviában, amely ha sikerül elterjeszteni s azután a terményt rendszeresen értékesíteni, minden esetre meg fogja érdemelni a gazdák figyelmét. Az új termény neve „Pszilion”, a gabonaneműekhez tartozik s kataszteri holdankint 14-16 métermázsas a hozadéka. A magból olajat és gyógyszereket állítanak elő s a propagáló társaság egyelőre 260 dináros áron váltja be a termést métermázsánként. Vető magot a társaság eddig ingyen ad rendelkezésre s kötelezi magát, hogy a nyerendő termést a fenti áron átveszi. *Jugoszláviában eddig 120 holdat vetettek be s a gazdáknak erről szerződésük is van.* (Az akciót figyelemmel kísérjük s majd beszámolunk az eredményről.)

Adómentességet élveznek az új állami egyenesadóról szóló törvény értelmében azok a földek, amelyek új gyümölcsöszt létesítenek, még pedig szilvák, főleg beszteceit, kéket, magyart, vagy almát, körtét, főleg őszit vagy más nemes gyümölcsöt. Ezek a területek hat évi adómentességet élveznek. Az 1932. évi földadóalap a kataszteri tiszta jövedelem tíz százaléka lesz.

A múlt esztendőben ötvenkét millió dinár értékű jugoszlávai bort szállított külföldre Jugoszlávia. A legtöbb bor Olaszországba ment 31 millió értékben. Egyharmad annyi Ausztriába. Csehszlovákiába 5 millió, Franciaországba alig 2 millió dinár értékű lett kiszállítva. Kisebbszámú sok más országba ment.

A nemzetközi gyufatröszt (Kreugertröszt) üzleti nyeresége. A koncern tiszta nyeresége 1930.-i üzleti évben 32.79 millió dollár volt, 1931-ben pedig csak 21 millió dollár. Az apadás tehát elég jelentékeny.

Öt millió dináros bankbukás. Délszerbiában nagy feltűnést keltett, hogy a pirot-i bank és szövetkezet fizetés képtelen lett. A vizsgálatnál kintúnt, hogy az igazgatósági tagok közül öt millió dinárt kezeltek el s ezért a vizsgálóbíró elrendelte valamennyinek a letartóztatását.